

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 152/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Masarykova 2, Prešov, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 3 C 29/2008-218 z 24. apríla 2014, rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Co 199/2014-276 z 20. mája 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 1247/2015 z 27. októbra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Dňa 26. marca 2018 bola Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 C 29/2008-218 z 24. apríla 2014, rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 199/2014-276 z 20. mája 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 1247/2015 z 27. októbra 2016.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že v konaní začatom na základe návrhu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), ktorým sa proti sťažovateľovi ako žalovanému domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, okresný súd napadnutým rozsudkom určil, že *«vlastníkom parcely [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] – trvalý trávny porast o výmere 3 334 m², zapísanej na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ] je [REDAKOVANÉ] v podiele 1/1 k celku»*; okresný súd zároveň uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v sume 814,11 € a povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu v sume 16,50 €. Na základe odvolaní účastníkov krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcom výroku potvrdil a rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania a výroku o súdnom poplatku z návrhu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie sťažovateľa, v ktorom namietal, že *„odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie bez toho, aby skúmal oprávnenosť vydržania podľa platnej právnej úpravy a nezaoberal sa tvrdeniami žalovaného v konaní, ani dôvodmi odvolania, čím porušil preskúmovaciu právomoc“*, a že *„nepreskúmaním dôvodov odvolania, odvolací súd odňal žalovanému možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f) O. s. p.“*, najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (účinného od 1. júla 2016) ako procesne neprípustné.

3. Sťažovateľ v sťažnosti vyjadruje presvedčenie o tom, že *«mu bola uznesením dovolacieho súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho a prvostupňového súdu odňatá možnosť konať pred súdom a postupom všeobecných súdov došlo k prijatiu arbitrárnych a extrémne nesúladných záverov vzhľadom na vykonané dôkazy. Prísne formalistickým postupom všeobecných súdov došlo podľa sťažovateľa k vyvodu takých právnych záverov, ktoré sú v jeho prípade zjavným porušením zásady materiálnej ochrany zákonnosti.*

Prijaté závery nie sú udržateľné, pričom všeobecné súdy neposkytli sťažovateľovi spravodlivú ochranu jeho subjektívnych práv. Všeobecných súdy pri existencii dvoch skupín vzájomne si odporujúcich dôkazov, ignorovali tie, ktoré boli na prospech žalovaného a v odôvodnení svojich rozhodnutí sa s nimi ani nijako, resp. pochopiteľným spôsobom nevysporiadali, čím zaťažili konanie vadou nepreskúmateľnosti ich právnych záverov. Týmto podľa sťažovateľa došlo k jednostrannému a tým k nezákonnému posúdeniu príslušných zákonných ustanovení bez toho, aby bol zohľadnený účel vydržania, a to všetko na podklade nedostatočne zisteného skutkového stavu... Všeobecné súdy neumožnili sťažovateľovi vykonať výsluch ani ďalších ním navrhnutých min. dvoch svedkov... ktorí sa mohli vyjadriť ku relevantným otázkam týkajúcim sa podmienok vydržania a súvisiacim okolnostiam. Sudkyňa na súde prvej inštancie neprotokolovala dôsledne alebo vôbec dôležité vyjadrenia strán a svedkov, na čo sťažovateľ opakovane poukazoval, no tieto nedostatky spôsobujúce odňatie práva sťažovateľa konať pred súdom neriešil ani dovolací súd. Napriek žiadosti sťažovateľa, odvolací súd neurčil na prejednanie jeho odvolania pojednávanie, ale rozhodol „od stola“ a pri odňatí práva sťažovateľa sa vyjadriť vo veci, čo je v kontradiktórnom procese jeho neodmysliteľnou a inherentnou súčasťou... S poukazom na uvedené má sťažovateľ za to, že ani do právoplatného skončenia súdneho konania nebol skutkový stav veci náležite zistený, čo sa odrazilo v jeho nespravodlivom neúspechu v konaní pred všeobecnými súdmi.» Ústavného prieskumu rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania sa sťažovateľ v predloženej sťažnosti nedomáhal.

II.

4. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

5. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

6. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že na preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu bol v prvom rade príslušný krajský súd ako súd druhostupňový, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmať rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09 a iné).

7. Pri predbežnom prerokovaní zvyšnej časti sťažnosti ústavný súd dospel k názoru, že je podaná oneskorene.

8. Ústavný súd sťažovateľa už v minulosti (listom č. k. Rvp 2167/2017-3 z 11. decembra 2017) upozornil na to, že predpokladom úspešného uplatnenia námietky

porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

10. V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane vyslovil, že sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (napr. I. ÚS 22/02) a že nedodržanie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako oneskorene podanej (IV. ÚS 28/02), pričom ide o takú lehotu, ktorú nemožno predĺžiť ani nemožno odpustiť jej zmeškanie (I. ÚS 84/02, IV. ÚS 36/03).

11. Ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 26. júna 2015 a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 4. januára 2017. Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal sťažnosť na poštovú prepravu 23. marca 2018, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

12. Takéto „správanie“ sťažovateľa odporuje zásade „*vigilantibus iura scripta sunt*“, ktorá vo svojej podstate znamená, že práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.

13. Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

14. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

15. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2018